

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), JUNE 13, 1945

STEVILKA (NUMBER) 137

ZADNJE VESTI

GUAM, 13. junija—Amerikan...
so se v temi vrvimi povzpeli
na pčeline na obeh koncih linije
v južnem robu otoka Okinawe
po prihodu dneva trdovrat...
vztrajali na svojih položajih.
razvorno so Japonci vzprizar...
težke napade.

Japonci, ki so odklonili ameriški poziv za predajo, so v dveh
časih in hitro kopnecih posad...
vrgli v boj sleherno oroz...
a katerim razpolagajo. Iztr...
so celo sirojnice in razbitih
ter se borijo z njimi tipič...
fanatizmom. Jasno je, da
raje šli v smrt, kakor pa da
se podali.

WASHINGTON, 12. junija—
ameriški direktor Monroe John...
je danes naznani, da bodo
komodacije za civilne potnike
iz električnih spalnih vozovih
avgusta dalje znižane za 50
potnikov, in od tedaj naprej bo
vzpostavljen za civiliste tudi 10
na 12 procentov manj navadnih
vozov.

Kritično pomanjkanje pre...
sredstev bo trajalo do
prihodnjega marca, je re...
John, ker bodo transporta
sredstva silno obremenjena
pri prevozu vojaščev iz Evrope
na bojišče na Pacifik.

COLUMBUS, O., 12. junija—
Lausche je danes vrnil
overzorno Daniels-Cramer
predloga za vzdrževanje javnih
senatnih zbornic brez svojega
odpisca.

Dansiravno se je že dalj časa
iskakovalo, da bo Lausche ve...
predloga, pa so bili opaz...
skrajno osuplji, da je imel
proti mogični lobistični sku...
ki, ki je uspešno zlomila vso
pozicijo v obeh zbornicah dr...
zakonodaje.

SAN FRANCISCO, 12. junija—
Konferenca Združenih narodov je nocoj soglasno odobrila
varnostnega sveta za
vzvilenje miru, ki tvorijo srce
svetovnega čarterja.
Diplomatične 50 držav so na
zasedanju v opernem
odobrili poročilo od
odločbo kot
velik zgodovinski razvoj" in vo...
kamen organizacije za oču...
svetovnega miru.

VATIKAN, 12. junija—Iz Va...
je bilo danes poročano,
da je papež Pij dva meseca pred
vstopom Italije v vojno na stra...
Nemčije apeliral na Mussolini...
da odvrne od dežele "fako...
katastrofo."

Mussolini je odgovoril, da ako
Italija stopila v konflikt, bo
storiha, ker čast in interes...
takoj zahtevajo.

V tozadnem pamfletu, ki ga
je izdal Vatikan, se zunanjega
gospodarstva grofa Ciana slika kot
nevečerja obdržati nevir...
skoro do vstopa dežele v voj...
vzvilenje.

AMERISKI DEZERTER V
RIM, 12. junija.—Včeraj je
tukaj obešen Werner Schmie...
ameriški vojak iz Briarville...
ki je dezertiral, postal vod...
razbojniške tolpe, ki je pre...
zimo terorizirala prebival...
Rima.

Ameriški uredniki poročajo o svobodi tiska širom sveta; zanimivi razgovori v Moskvi

WASHINGTON, 10. junija — Društvo ameriških urednikov je poslalo poseben odbor za proučevanje svobodnega tiska na 40 tisoč milj dolgo potovanje okrog sveta, in ta odbor je sedaj dal v javnost obširno poročilo, katerega so sestavili trije njegovi člani, in sicer Wilbur Forrest, urednik "New York Herald Tribune," Ralph McGill, urednik "Atlanta Constitution," in Carl W. Ackerman, ravnatelj šole žurnalistika na Columbia univerzi v New Yorku.

Tu sledijo izčrpki omenjenega poročila:

To je prvi slučaj v zgodovini, da je bila podvzeta slična misija, katere namen je bil, da se vlade sveta v mirovnih pogodbah obvezijo, da ne bodo cenzurirale poročil pri njihovem vnučju; da ne bodo rabile tiska za orodje narodne politike, in da bodo dovolile svoboden tok poročanja v svoje dežele in iz svetu in deželu.

Večina urednikov na svetu želi svobodo tiska

Prejeli smo mnogo zagotovil od vladnih voditeljev, toda nekateri od teh so bili očividno za svobodo tiska "samo z jezikom", dočim so med uredniki širom sveta odkrili pretežno večino, ki želi več svobode tiska med Rusijo in Zed. državami.

Njemu je odgovoril Wilbur Forrest, ki je povedal zgodbo o kritičnemu gledanju na George Washingtona, ki je bilo pred nekaj leti tako razširjeno v Zed. državah, in kako je Calvin Coolidge odgovoril, da "spomenik George Washingtona navzle te mu ga je večina narodov do danes uživala."

Ameriški uredniki so ob tej prilici prvič obiskali Moskvo, kjer so imeli obširne in odprte razgovore z vodilnimi vladnimi predstavniki in časnikarskimi uredniki glede razlikujocih se problemih in pojmov z ozirom na tisk v Ameriki in Sovjetski uniji.

To se je zgodilo na dveh banketih, tekem obiskov v dveh vodilnih sovjetskih tiskarnah in razgovorih z najvažnejšimi sovjetskimi organi za komunikacije.

Rusi so imeli mnogo vprašanj o ameriškem tisku

Rusi so bili skrajno radovedni in tudi dvomljivi glede ameriških pojmih glede svobodnega tiska. Istočasno so ameriški uredniki od sovjetskega podkomisarja zunanjih zadev prejeli zagotovo, da Rusija želi najti skupen temelj za svobodnejšo izmenjavo poročil in za obširnejšo in odkritejšo poročevalsko službo med obema deželama.

Višek obiska ameriških urednikov v Moskvi je bil banket, katerega je priredil ameriški poslanec Harriman v poslanici prostorih, kjer so se vodilni ruski uredniki sestali z Amerikanci in z njimi odprto govorili o ameriškem tisku.

Najvoči so bili slediči ruski urednik: P. W. Prospelov od "Pravde", N. C. Talensky od "Rdeče zvezde", B. S. Burkov od "Komsoskoje Pravde", M. M. Borodin od "Moskovskega vestnika", L. F. Iljičev od "Izvestije", A. Danilov od "Vojne in delavskega razreda", K. K. Olmenčenko od "Truda", P. G. Palgunov od agencije "Tass", šef pres-biroja zunanjega komisarijata K. E. Zinčenko in šef sovjetskega informačnega in ščitnika urada U. S. Okov.

Prispodoba o prijateljstvu in pikajočih komarjih

Tretji važnejši govor je imel gen. Talensky, ki je hvatal ameriško armado in rekel, da vojak Rdeče vojske visoko spoštuje ameriškega vojaka. Dejal je, da Rusija in Amerika morata biti prijateljice in da sta prijateljice, da pa mu je kot staremu in izkušenemu lovecu znano, da so komarji največja lovčeva nadlega.

Razprava o razlikah med ameriškimi in ruskimi listi

Razprava je odprli poslanec Harriman, ki je opisal dvig ameriškega tiska iz dobe provinci-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Jackson predlaga drastično akcijo proti nacijem

WASHINGTON, D. C.—Poročilo, katerega je objavil vrhovni sodnik Robert H. Jackson, ko se je vrnil iz Londona kot glavni ameriški prosektor v akciji za kaznovanje osišnih vojnih kriminalcev, je tako značilen dokument.

Poročilo je bilo objavljeno v Beli hiši ter ne nudi nikake podpore tistim krogom v Washingtonu, ki se močno prizadevajo, da bi izposlovali "mehak mir" za nemške vojaške voditelje in industrijske privake.

Poročilo je udarec za državni departement

Sodnik Jackson je izjavil, da bo on delal na to, da se posadijo na zatočno klop "posamezniki v finančnem, industrijskem in ekonomskem življenju Nemčije, prav kakor člani nemškega generalnega štaba in nacijskih organizacij.

Občen znano je, da državni departement do danes ni še nikoli vključil nemških bizniških magnatov in bankirjev med vojne kriminalce.

Kakor se poudarja v poročilu, se bodo vršile prosekucije vseh tistih, ki so odgovorni za grozdejstva in preganjanje radi plemenskih in verskih razlogov od leta 1933 naprej.

Obsoja doktrino neodgovornosti za glavarje držav

Najbolj značilen je oni del Jacksonovega poročila, v katerem je izrecno odsodil staro legalistično doktrino, glasom katere se glavarje držav ne more držati odgovornim za njihova dejanja.

Ta doktrina izvira iz starodavnega nazora, da "kralj ne more biti ničesar kriv," izjavila Jackson, "ki pa nima nobenega mesta v moderni družbi."

Bila je ta doktrina, katero se je rabilo, ko je versajska konferenca ukrepala glede prosekucijem nemškega kajzerja, in v tem obsegu, da bi se utegnil nanjo sklicevati gotov del osobja v državnem departmetu, o katerem je znano, da nasprotuje vsaki kaznilni akciji proti japonskemu cesarju Hirohito.

Nasi fantje-vojaki

Cpl. Emil J. Potočnik, sin Mr. in Mrs. Anton Potočnik, 984 Rondell Rd., je odšel k vojakom 3. avgusta 1942, v februarju 1943 pa je odšel čez morje. Sedaj se nahaja v Italiji, odkoder, piše, da bo šel pogledati svoj rojstni kraj v Ilirske Bistrice in obiskal bo brata v Trpčanah. Danes obhaja svoj 24. rojstni dan.

Starši, brat in prijatelji mu želijo še mnogo, mnogo let zdravja in sreča!

15,000 VOJAKOV SE
IZKRCALO V NEW YORKU

NEW YORK, 12. junija.—Danes so pristale tukaj štiri ladje, na krovu katerih se je vrnilo v Zed. države iz Evrope 15,068 ameriških vojakov. V tem nekaj dneh se pričakuje prihoda še štirih nadaljnih vojaških transportov.

IZREDNA SEJA

Nocoj se vrši izredna seja društva "Cvetoci Noble" št. 450 SNPJ, na domu tajnice Mrs. Mary Dodič, 977 E. 239 St., in sicer radi smrti člana John Cimperman. Prosi se člane, da se udeležijo polnoštevilno.

Pomanjkanje krompirja

Pomanjkanju jačej se je te

Hopkins in Stalin sta se sporazumela glede Poljske, pravi poročilo

Stalin je pristal na to, da Mikolajczyk in Stanczyk postaneta člana poljske vlade v Varšavi

WASHINGTON, 12. junija — Znani časnikarski komentator Drew Pearson je danes objavil senzacijo poročilo o obisku Harry Hopkina v Moskvi, v katerem med drugim piše:

Ako se ne zgodi kaj nepredvidenega, teda je Harry Hopkins izposloval sijajno zmago za izboljšanje odnosa z Rusijo, in sicer s tem, da se mu je posrečilo izgladiti glavne zavire v sporu med Rusijo in poljskimi voditelji, ki so dozdevno prišli v dobrati veri, prinesli s seboj tajen radijski oddajnik za pošiljanje poročil v London in drugim piše:

Hopkins je imel več intimnih razgovorov s Stalinom, v katerih je izdelal sporazum, glasom katerega se imajo takoj sestati v Moskvi tri skupine poljskih voditeljev, ki bodo organizirale novo poljsko vlado, v kateri bo zastopane vse tri struje.

Bivši premier Mikolajczyk pride v vlado

V novo vlado bo prišel bivši premier poljske zamejne vlade Jan Stanczyk.

Vabilo za to moskovsko konferenco bodo vsak čas poslana od predstavnikov Združenih držav, Anglije in Rusije. Štirje poljski zastopniki, ki se snidejo v Moskvi, bodo od lublinske vlade, vključivši predsednika Biruta.

Pet voditeljev iz Poljske bo povabljenih

Dalje se bo sprejet tudi bivši delavski minister poljske zamejne vlade Jan Stanczyk.

Med drugim je generala Eisenhower sprejela kraljica Mary, pozneje zvečer pa je bil gost na domu predsednika Churchilla.

Slovesnosti so trajale skozi vse dan. Ameriški general je bil deležen vseh časti, ki so v posesti starodavnega britskega dvora,

medtem ko mu je mestna zbornica podelila naslov "svobodnjaka." Slučaj je hotel, da je general Eisenhower natančno pred 30 leti graduiral z vojaške akademije v West Pointu kot poročnik.

SVETOVNA ORGANIZACIJA BO NOSILA IME IZBRANO OD ROOSEVELTA

Konferenca za svetovno varnost v San Franciscu je na predlog ukrajinskega delegata Dmitrija Manuilskega soglasno sprejela predlog, da nova organizacija za mednarodni mir nosi ime Združenih narodov.

Rekel je, da Ukrajina podpira nazor ameriške delegacije in da predlaže obdržanje imena, da se s tem počasti spomin predsednika Roosevelt, ki je prvi rabil to označbo za države, ki so šle v boj proti osišču.

30-DNEVNICA SMRTI

V petek ob 7:45 uri zjutraj se bo brala zadušnica v cerkvi sv. Vida za pokojnega Matevža Debevec, ob priliki 30-dnevnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se opravijo niso krivi, toda je rekel, da

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOST"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

5231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 6311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:

(Po raznašalcu in Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year - (Za celo leto) \$6.50

For Half Year - (Za pol leta) \$3.50

For 3 Months - (Za 3 meseca) \$2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year - (Za celo leto) \$7.50

For Half Year - (Za pol leta) \$4.00

For 3 Months - (Za 3 meseca) \$2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemne države):

For One Year - (Za celo leto) \$8.00

For Half Year - (Za pol leta) \$4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3d, 1879.

104

ALI JE JUGOSLOVANSKA OKUPACIJA TRSTA UPRAVIČENA?

Slovenci ne bodo nikoli priznali, da slovensko Primorje z Trstom vred ne pripada Sloveniji, pa naj njihovi nasprotniki prihajajo na dan še s takimi argumenti. Najnovnejši argument je, da Trst še nikoli ni pripadal niti Italiji niti Jugoslaviji, vsled česar bi moral biti "mednarodno mesto".

Angleški diplomati so že leta 1915 tajno obljudili najvažnejši del "avstrijskega Primorja" Italiji za nagrado, ako se pridruži zapadnim velesilam v vojni proti Avstriji in Nemčiji. Italijani so okupirali vse to ozemlje po razsuhi avstrijskega cesarstva in niso čakali mirovne konference. Znani italijanski šovinist D'Annunzio je leta 1919 ugrabil tudi Reko, dasiravno ji je mirovna konferenca odločila status samostojnosti. To se je zgodilo kljub dejству, da je bilo prebivalstvo 5 proti 1 za priklopitev k Jugoslaviji.

Jugoslavija, oziroma kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, se je porodila šele leta 1918. Kot nova država resnično ni imela "zgodovinske pravice" do Trsta in Primorja, toda ravnotako Italija ni imela nobene "zgodovinske" pravice do tega ozemlja, kajti Italija je postala enotna država šele leta 1866 in kot taka ni nikoli lastovala te zemlje pred letom 1918. Beneška Slovenija, Trst in vse ostalo Primorje je preje pripadal Avstriji nad 500 let.

Tudi danes Jugoslavija ne zahteva tega teritorija radi "zgodovine." Zahteva ga radi narodnosti prebivalstva, ki je v veliki večini jugoslovansko, in radi etnografskega značaja in ozadja tega ozemlja, ki je gospodarsko in etnično neločljivo od Slovenije in Jugoslavije.

Jugoslavija danes zahteva pod svoje okrilje vse te pokrajine tudi na podlagi demokracije, kajti Primorci in tudi demokratične italijanske mase v Trstu, Gorici in drugih večjih mestih, so v štirih letih osvobodilne borbe ramo ob rami z jugoslovanskimi borci jasno dokazali vsemu svetu, da ne marajo spadati več pod Italijo. Petindvajset let italijanske "prosperitete" zaničevanja, političevanja, kriminalnega zatiranja in ricinovega olja jih je prepričalo, da je njihova edina rešitev v združenju z Jugoslavijo.

Poleg teh upravičenih zahtev pa ima Jugoslavija še eno zahovo po Trstu in jugoslovanskem Primorju: kazen, katero mora Italija plačati za vse zločine, ki jih je izvršila nad svobodoljubnim narodom—ne samo na Primorskem pred to vojno, temveč tudi v napadenih delih Slovenije in Jugoslavije pred svojo kapitulacijo.

V gorovu, ki ga je maršal Jugoslavije Tito držal v Zagrebu dne 20. maja, je jasno povedano, zakaj smatra Jugoslavijo za pravčno in zakonito, da okupira vse primorske pokrajine in jih upravlja, dokler zadevno vprašanje ni temeljito rešeno na mirovni konferenci. Naslednji izčrpkov govorova so značilni:

"Sriro se razne govorice o prepisu, ki baje obstaja med nami in našimi zaveznički. Vse te govorice so brez prave podlage. Med to vojno smo Jugosloveni izmed vseh podnjarnjenih narodov postali najbolj bojeviti in najbolj močni člani zavezniškega tabora v borbi proti skupnemu sovražniku vseh zedinjenih narodov."

V tej borbi smo žrtvovali nad 300,000 mladih življenj. Borili smo se, da osvobodimo našo domovino in zgradimo v njej boljšo in srečnejšo domačijo, toda borili smo se tudi za one naše brate, ki so služili kot sužnji tujev nad dvajset let. Gre za vprašanje, da se pravčno odloči na mirovni konferenci končno priključenje v Jugoslavijo teh pokrajin, za katere smo se borili.

Z osvoboditvijo tega ozemlja—ali z okupiranjem, kot se izražajo drugi—nismo izvršili nikaki "fait accompli." S silo našega orožja smo se priborili do Soče in preko nje v Furlanijo—na isti način kot so zaveznički porazili sovražnika v Afriki s silo svojega orožja in dosegli bregove Soče. Mi se s silo nismo polastili ničesar, ker smo pregnali sovražnika do doseženega kraja. Radi tega bi bilo nepravilno in nepravčno obtožiti nas, da smo izvedli "fait accompli" ter da smo z oboroženo silo se polastili nečesar, kar nam na podlagi mednarodne postave ne pripada.

Nismo šli v Istro, Trst in do Soče, da se polastimo tega ozemlja temveč šli smo tja, da uničimo in pomagamo uničiti največjo sovražnico civilizacije—fašistično Nemčijo.

Velika krvica bi bila storjena našemu narodu, če bi nas nekdo obtožil tega dejanja in zahteval, da se umaknemo brez ozira na dejstvo, da smo samo v zadnjih desetih dneh borbe radi Istre, Trsta in slovenskega Primorja utrpeli 8,000 ubitih. Kot zaveznički imamo popolno pravico tukaj ostati. Hočemo, da so pripoznavane naše zavezničke pravice na isti način, kot so pripoznavane naše zavezničke dolžnosti. Te dolžnosti izvršujemo stodostotno in še več.

Ce so zaveznički poprej imeli kak dogovor glede con okupacije, bi to ne smelo delati vzroka, čemu bi mi ne smeli ščiti naših zasujenih bratov. Z maršalom Alexandrom sva se sporazumela, da bodo del tega ozemlja okupirale njegove čete, toda mi smo tja prislili, boreči se, da branimo naše ljudi pred mesarjenjem italijanskih fašistov in da poražena Italija ne bo nadaljevala svojega terorja nad slovenskim prebivalstvom po fašističnem načinu. Zgodovina bi nam nikoli ne odpustila, če bi pustili te naše brate nezaščitene, in to nas tudi spominja, da so i sami (Primorci) prelivali svoj kri za svobodo.

Mi nismo ljudje, ki bi hoteli kaj vzeti po sili, temveč ljudje, ki hočemo spoštovanja do naših pravic. In to se danes dogaja. Mi smo molčali, se borili in prelivali kri za skupno zavezniško stvar.

Še do včeraj je Italija požigala in streljala po naši Dalmaciji, Bosni in Liki. Cesar vsega niso fašisti počeli v naši domovini! Oropali so našo zemljo do golega in iz naših mest in vasi in dežel odpeljali v smrt na tucate tisočev naših najboljših sinov. In danes Italija od nas nekaj zahteva! Mi sploh ne pripoznamo pravico Italije do zavezništva. Zahtevamo, da plača za vse krivice, ki nam jih je storila!

Italijani zahtevajo Istro, Trst, slovensko Primorje ter tudi Reko in Zader naj jim bi pustili. In na kaj smo mi pripravljeni? Pripravljeni smo obračunati, zatem pa hočemo živeti v največjem priateljstvu z italijanskim narodom. Lahko rečem, da bo ta zadeva zagotovo odločena ter da bomo z zaveznički napravili sporazum. In dostavim še lahko to, da bomo stali trdnio in branili svoje pravice.

Naša domovina hoče živeti v miru in edinstvu z našimi velikimi zaveznički in z vsakim narodom, ki ne ogroža blagostanja naše dežele... Od naše strani ni nobenih zaprek za vzdržavanje takih vez. Vzdržali jih tudi bomo. Hočemo pa tudi, da naši zaveznički pojmujejo te naše odkritosrčne namene, dasiravno moram izjaviti, da tudi obratno pričakujemo spoštovanja do naših pravic in našega doprinosha v tej veličastni borbi."

* * *

Casnikarska poročila iz Trsta, ki so podvržena strogi "politični cenzuri" od strani anglo-ameriških vojaških oblasti, jasno kažejo, da zavezniška okupacija primorskih pokrajin ni več vojaška, temveč politična poteza. Ta se zrcali tudi v dejstvu, da ni dopuščeno uvažanje hrane iz Furlanije in krajev od Soče. Celotni mlini niso Jugoslovani na razpolago, češ, da producira komaj za vojaške potrebsčine. Bilo pa bi zadosti živeža tudi za civilno prebivalstvo, ako bi se jugoslovanske čete umaknile in preprestile vso oblast "nevrtnim" vojaškim silam.

Kaj je torej pravi namen takega postopanja? Nam se zdi, da politični kramarji niso pričakovali tako odločnega nastopa od jugoslovanskega "svojstva" in hočejo svoje namene usiliti s tem, da narod sestradoj v tako zvrnejo vso krivido na Jugoslavijo. Pravzaprav želodec premnogokrat zmaga nad pametjo in razumom.

Naša Amerika nima nobenih zahtev po kakem ozemlju v Evropi. To je bilo povedano že čestokrat. Najbrž tudi Velika Britanija nima take zahteve, razen gotovih strateških otokov v Sredozemskem morju. Gre pa za sfero vpliva v Evropi, kjer se krijejo slovenski in britanski interesi. Ena važnih sfer je Italija, katero domneva Anglija obvladuje ekonomsko in politično. Jugoslavija je jasno pokazala, da ji bolj prija in koristi sovjetska sfera. Vsled tega je v interesu Anglike, da ostane Trst z zaledjem vred pod Italijo, torej pod britansko sfero vpliva, in s tem bi bila zaprta pot sovjetski Rusiji do Jadrana.

Mi se strinjam, da ima vsaka država dolžnost in pravico ščiti svoje interese in si zagotoviti ekonomsko in trgovsko blagostanje. Odločno pa nasprotujemo, da bi se to vrnilo na škodo drugih narodov, posebno pa še slovenskega, ki je po stoletjih komaj dočakal svojega vstajenja in svoje svobode. Slovenski narod naj sam odloča o svoji osudi. Tako samoodločbo so mu zagotovile velike demokracije, kajti se je pričel boriti proti svojim napadalcem, in ta obljuba se mora izpolnit.

Jugoslavija je torej upravičena v imenu moralne in mednarodne postave, da ščiti interese svojega naroda v Trstu in slovenskem Primorju. In teh pravic ji druge zavezniške države nikakor ne morejo odvzeti.

MIRKO G. KUHEL.
tajnik Slovenskega ameriškega narodnega sveta

Pismo Progresivnih Slovenk pred. Trumanu

Progresivne Slovenke so na svoji konvenciji, vršeli se 27. maja t. l. v SDD na Waterloo Rd., osvojile sklep, da se na predsednika Zed. držav Truma na, pošle pismo nanašajoče se na vprašanje Trsta.

Pismo se glasi:

June 4, 1945

Harry S. Truman,
President of the United States
White House,
Washington, D. C.

Dear Mr. President:

The Progressive Slovene Women of America, a civic organization for the promotion of American ideals among its members, which is also active in community work, such as, lectures on health, home making, American Red Cross activities, War Bond sales and other war relief work, unanimously approved at its convention on May 27, 1945, at Cleveland, Ohio, to address this letter to your high office.

As loyal American citizens, as mothers, wives and sisters of thousands of sons, husbands and brothers, who have fought and died and are now fighting and dying for the preservation of those principles upon which this nation has been founded by our forefathers and which have inspired the downtrodden and oppressed peoples all over the world to look to us for guidance and leadership, we are fully aware, that the decisions made now by the United States and the other United Nations will

have far reaching consequences on the future of all mankind.

One of the many questions facing you, Mr. President, together with the other leaders of the United Nations, is the question of Trst (Trieste) and the whole Julian March. Many of us come directly from the said provinces, while others of us are their descendants of American birth. Many of us have actually experienced the oppression and brutality before and during the Fascist regime of Italy and upon reading the newspapers and listening to the radio commentators in regard to Trst and the Julian March, we cannot help but feel, that a great injustice is being contemplated against the Slovene and Croatian people of those regions, who were simply handed over to Italy as a reward after the first World War.

That part of the country has been first settled and inhabited by Slavs (Slovenes and Croatians) centuries ago. The present city of Trst (Trieste) for instance, was a Slovene village as far back as the twelfth century. All the public schools, churches and all cultural life, prior to the annexation to Italy in 1918, were Slovene and Croatian except in the few larger cities. At that time less than one per cent of the rural population spoke or were Italian.

Today, after a period of over 25 years of brutal oppression, atrocities and concentration

camps by the Italian government, all of which failed to receive any notable publicity in our press, these people are still Slavs and as history proves, no amount of persecution has or will succeed in weakening their spirit. This the Jugoslav people as a whole, have amply demonstrated to the world in their recent struggle against both Nazism and Fascism, not to mention their heroic stand against the onrushing hordes of the Turks, centuries ago.

Now Mr. President, what really makes us unhappy and dictates this letter to you is the fact, that those poor people who have suffered and sacrificed so much for the cause of the United Nations, are now being called aggressors, because they liberated their own country, their own homeland from the clutches of our common enemy, the Fascists. We know the people in the disputed regions and believe us, Mr. President, that our only desire is to obtain for them justice, nothing but justice!

We hope and pray, that the Almighty will have you see this and all other difficult problems of today in the light of righteousness and thus assure America and the whole world a lasting peace.

Respectfully yours,
For the Progressive Slovene Women of America:

—Josephine Zakrajsek, Nat'l Secretary, 7603 Cornelia Ave., Cleveland 3, Ohio.

Ameriški uredniki poročajo o svobodi tiska širokem svetu; zanimivi razgovori v Moskvi

(Nadaljevanje s 1. strani)

Rekel je, da so sovjetti želijo biti prijatelji Amerike, da pa je težljivo biti prijazen in se smehljati, ko je toliko komarjev, ki neprestano pikojo.

Poudarjeno je bilo, da so sovjetski časnikarji b r e z izjeme produkt revolucije ali može, ki so bili v izgnanstvu in podzemskem gibanju v drugih deželah, kjer so izdajali podtalne časopise. Vsak drug sistem jim je nepoznan in ne morejo razumeti ameriškega sistema, pod katerega so pričekovali, da bo Češkoslovaška obdobja v širila svobodo izražanja in tiska.

Davadas Gandhij, sin Mahatme Gandhija, je rekel, da svoboda tiska je del borbe, ki jo vodi Indija za svojo neodvisnost.

Gen. Čank Kajšek je obljubil odpravo cenzure na Kitajskem, kadar se bo končala vojna in preroval, da se to zgoditi že prihodnje leto.

Norveški premier je izjavil, da je svoboda tiska zajamčena v ustavi dežele, ki je bila sprejeta leta 1814, in da ostane ne spremenjena.

Britski informacijski minister Bracken je izjavil, da so uredniki v Angliji danes samo "sluge" vlade in priznal, da postavljajo ljudstvo čedalje bolj skeptično in balancirano sliko razmer.

Ameriški uredniki na obisku v Kremelu

Vsem trein ameriškim urednikom je bila dana prilika, da obiskali Kremelj in ogledali so si tudi tiskarno in uredništvo "Pravde", ki izhaja v 3-milijonski nakladi. Njen vojaški urednik, gen. Galaktijonov je vprašal, zakaj je vojaški urednik "N. Y. Timesa", Hansom Baldwin pisal, da Rusija nima dobrih generalov,

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)

Agnes Gunther

Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)
na kraj, kjer so rasle te
pod svetlimi hrasti, kjer
travo zarasle poti, pozna
čas, ki ga je Dušica izgu-
ga je Harro moral nekoč
kajti bil je obledel in po-
zornimi madeži. — In
se tiste ure na dan lilijs,
nabadelo svojo otroško
na jagode...

je moral iti Harro zju-
zana tja in nabrati to
veselje njenega prvega,
praznika v življenju.
zalije solze sive oči,

je pozabilo, pozabilo je,
zraven nje prečeče so-
bleda, moreča zavist,
cvetice drži v roki in se
čeče nje, z ustnicami roke za-
nageljnov, in njena lica
njihov sladki vonj. Tako
tako blaženo tiha je, ko
rokah pozdrav iz otroške

se zdrzne. Knežnja
nadele v čajnik, pod kate-
bori višnjevkast plamen-
čanja se čezenj, da bi iz-
vodo. Mnogo čaja naj-

je vrste popije in nikola-
zaupa toliko, da bi ji ga-
ril: "Ti še nisi imela ča-
zamarija?"

počesa položi šopek opre-
miz. "Ce hočeš biti tačno
mama, toda ne tako
voda. Vode mu prilij!" In
se še enkrat nasmehne in
Neka čudna misel je mo-
veljeti k njej, ko je nast-
ajo skodelico.

se iznova skloni in
na to brizgne vrel cu-
de po golih rokah Rož-
maria, da se na njenih rokah
pokaže temno rdeč, širok
zamarija krikne. Knež-
nje svoj prsteno bledi ob-
katerem žari dvoje oči.

čajnik se mi je prevrnil."
zamarija je prebledelo, sa-
oči so temne. Zobe mo-
viti od bolečin in ne more
besede. Samo njen po-
ponosno preziranje.

Trenutek je izbrisano vse,
kar se je v dolgih mesecih na-
bralo sočutja, razumevanja in
odpuščanja.

Kako lahko in preprosto se ji
je zdelo, ko je sklenila, da bo
mačehi v svoji prekipevajoči
sreči vrgla za miločino nekaj
bosneh v njenem obrazu,
njegov žar obledi, da skri-
obraz v dlani in nad-
čebujenju. Zdi se ji, kakor
hotela stara Brauneška s
ki drži v rokah s srebrom
knjigo, vreči nanjo. Ču-
vonj je prišel v sobano,
prej takoj prijazna. In
hrbtu čuti knežnja še
naslikane oči, kako ji
ko z divjimi koraki zapu-

zamarija je pohitela k svoji
Lizi, ki je pravkar obe-
belo, svileno obleko
nekaj nerodnega se mi
postilo. Zelo me boli... Go-
dovnega svetnika ne
poklicati, ker bi drugače
kaj opazili... Vzemi
ve roke. Moj bog, kaj naj

se k sreči spomni, da je
prišla v grad, sestra
se je včeraj v kuhinji
in sestra Eva ji je takoj
zala. Vsa bleda od strahu

zamarija je vrgla na svoj
pa je že prišla mlada
čenka in prinesla v svojem
predpasniku vse po-

zasaditi na grob sovraštva evec-
tico ljubezni, ker je bilo njej sami
odpuščeno... S tem, da je
razprostrla plašč čez vse, da je
istorila več kakor dovolj, in knež-
nja naj čuti, da ji lahko še nekaj
ur ali dni prizadeva grenačke bo-
lečine, da pa njenega srca ne
more več raniti.

Strupen, zaničljiv pogled, —
no, za danes sem ti vendar po-
kvaram veselje! Ne, tega zmago-
slava ne boš doživel!

Zdaj Rožamarija iznenada vsta-
ne, toda mora se šele naučiti, da
lahko mirno stoji in povesi roke.
In Liza jo skoraj s strahom opa-
zuje. Kako hodi po sobi sem in
tja, kako stoji pred ogledalom in
se poizkuša boriti z izdal-
skim drgetanjem v kotu ustnic.
In spet jo obligejo solze, ko po-
misli, kako lepo bi se zdaj lahko
veselila.

Še na svileno obleko, ki ji jo
Liza zdaj oblecce, pade nekaj sol-
za.

Knez je že dvakrat potkal in
že dvakrat ni bil sprejet. Danes
se mora napraviti Rožamarija
prav lepo! Blaženo se nasmehne.
In ko pride tretjič, se vrata od-
pro, in njegova hči pride iz sobe.
Da, lepa je, čudovito lepa, toda
ne tako, kakor je bila zjutraj.

Njen obraz je bled in njene
ustnice temno rdeče. Bela oble-
ka je takšna kakor labodje perje.
In v zlatih lasih ima starinski
čelnici obroč.

"Rožamarija, kaj misliš, kak-
šna bo mama danes? Zjutraj ni
bil kdaj potkal, reci, da se oblačim.
Nihče ne sme tega zve-
deti, nihče."

"O, nič se ni treba bat, oče,"
odgovori in začuti hkratu, da
ima danes v rokah orožje proti
svoji materi. "Nič se ni treba
bat. Prosim, pojdi mu naproti,
mama in jaz pa bova čakali v
višnjevi dvoran."

Zbere svoje labodje perje in
odšumi mimo njega po dolgem
hodniku, med mnogimi naslikani-
mi očmi, in vselej, kadar pride
mimo globokega okna, kjer
leži sončni soj v ozkih pramenih
potleh in stenah, zažari belo bitje
je s ponosno, zlato glavo.

In gleda za njo, dokler ne iz-
gine.

V višnjevid vorani, kjer ima
duhu pred sabo tisto viharno
noč. Ce bi imeli zdaj v hiši otro-
ka, sina te strahotne ženske! In
Rožamarija se vprašuje, ali naj
zamolči to, kar se je zgordilo. To-
da samo za trenutek, potem se
zave, da je sami sebi dolžna, da
molči. In ledeno zaničevanje do
mačejo jo prevzame.

Trenutek je izbrisano vse,
kar se je v dolgih mesecih na-
bralo sočutja, razumevanja in
odpuščanja.

Kako lahko in preprosto se ji
je zdelo, ko je sklenila, da bo
mačehi v svoji prekipevajoči
sreči vrgla za miločino nekaj
bosneh v njenem obrazu.

Rožamarija ve, da se je danes
ni treba več bat.

Fighting Marine at 'Death Valley'

One of the Leathernecks, driving through Japanese machine gun fire while crossing a draw, later called "Death Valley" by the men, rises from cover for a quick dash forward to another position. The marines sustained more than 125 casualties in eight hours of fighting.

RAZPIS SLUŽBE

Gospodarski odbor Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. razpisuje službo oskrbnika za SND s dobro mesečno plačjo in s prostim stanovanjem ter gorkoto in razsvetljavo. Služba je stalna.

Kogar veseli ta služba, naj se usimeno ali pismeno zglesi v uradu SND in navede gospodarskemu odboru svoje zmožnosti.

Cas, da se zglastie je do 20. julija 1945.

Gospodarski odbor SND.

Naznanilo in zahvala

Z globoko žalostjo v naših sрcih naznanjamо vsem sorodnikom, priateljem in znancem tužno vest, da je nemila smrt poseglа v našo sredо in nенадома pretrгala nit življenja naši preljubljeni in nikdar pozabljeni materi

Agnes Lunder

roj. Lesar, p. d. Matjasova

Blagopokojnica je bila stara 56 let. Dne 20. maja jo je nagloma zadel mrivoud in čez nekaj ur je podlegla v bolnišnici. Doma je bila iz vasi Brezje v Ribnici, odkoder je prišla v Ameriko leta 1906.

Pogreb se je vršil dne 23. maja iz Želetovega pogrebnega zavoda na Highland Park pokopališče, kjer smo jo izročili k večnemu počitku v naročje materi zemlji.

Tem potom izrekamo našo globoko zahvalo vsem sorodnikom, priateljem in sosedom, ki so nam prihiteli na pomoč in tolažbo v britki uri.

Iskreno zahvalo izrekamo vsem, ki so pokojnici okrasili mrtvaški oder s krasnimi venci in cvetjem, ki je pričalo globoko spoščovanje, ki ga je ljuba mamica uživala pri vseh, ki so jo poznaли. Zahvalo izrekamo:

Mrs. Zuga, Mr. in Mrs. Cigolle, Mr. in Mrs. Golden, Mr. William Lunder, Miss Dorothy Lunder, vsi iz Warren, O., Mr. in Mrs. Al. Lunder, Mrs. Mary Lunder in družini. Lunder družini iz zapadne strani, Mr. in Mrs. Frank Mavec, družini Papalko, Campbell, Ohio, Mrs. Klaus, Mr. in Mrs. L. Goode, družini Trampush, družini Felegamacher, Mr. Louis Kastelic, Mr. in Mrs. Luksa, Mr. in Mrs. Tino Modic in družini, Mr. Martin Strukely in družini, Mr. in Mrs. W. Potocar in družini, družini Dominick Lusin, Andy in Berdie, Mr. in Mrs. Joseph Zele in družini, Charles in Olga Slapnik, Anton Pozelenick in družini, Louis Pozelenick, Dorothy in Harry Thompson, Mr. in Mrs. Edward Jerman, Mrs. Mary Andolek in sinu Louis, Mr. in Mrs. Louis Zele in družini, Mrs. P. Janek, Mrs. R. Leufkens, Mr. in Mrs. Trebec in družini, Mr. in Mrs. Joseph Konstansek, Mr. in Mrs. Joseph Ballish, Charles Everhart, Mr. in Mrs. Jeric in družini, Mr. in Mrs. G. Kastelic, Mrs. Frances Krasovec in družini, Mrs. J. Champa, Mr. in Mrs. J. Jurca in družini, Mrs. Sterle in družini, Mr. in Mrs. Anton Bartol, Mr. in Mrs. Joseph Merzlikar, Frank in Marie Marn, Mr. in Mrs. John Merzlikar, Mr. in Mrs. Vincent Beno, Mr. in Mrs. Frank Klopčić, Frank Cerne in družini, Mr. in Mrs. Ben Stanonick, Mr. in Mrs. L. Pecek, Mr. Anthony Zidonis, Mr. Frank Ambrose, Mr. Adam Palaima, Mr. John Bogdan, Faculty, Willson Jr. High

School, Inspection File & Bun Dept. of Cleveland Graphite Bronze (girls), Members of Deisel Dept. of Cleveland Graphite Bronze Co., Custodian Dept. of Willson Jr. High School, Miss Flynn and teachers of Columbia School, sosedom Dibble Ave.

Lepa hvala tudi sledčim, ki so darovali v sklad za takojšnjo pomoč Jugoslaviji namesno vence za na krsto pokojnice:

Steve in Cecilia Brodnik, Cleveland Graphite Bronze Girls, Frances Hocevar iz E. 74 St., Rose Hanko, Martin Strukelj, Frances Spik, John Rant, Josephine Gregoric, Paula Klinc, Rosie Lewis, Mrs. Gladrow, Mr. in Mrs. J. J. Kasic, Mrs. Bozeglav, Mr. in Mrs. Louis Zele, priateljice šivalnega oddelka Prog. Slovenk. št. 2, Mrs. Mikus, Mrs. Gorshe, Mrs. Tillie Remec, Miss Jean Remec, Anna Azman, Anna Erste, Jennie Stokel, Jennie Poklar, Jennie Skuk, Ursula Mulaj, Anthony in Josie Zakrajsek, družini Frank in Mary Marn, Josephine Meznarsic, Mr. in Mrs. T. Buck, Katie Bradac, Mary Obreza.

Najlepša hvala bodi izrečena tudi vsem, ki so prišli pokojnico pokropiti ko je ležala na mrtvaškemu odru, kot tudi vsem, ki so jo sprejmili na njeni zadnji poti na pokopališče.

Zahvala pogrebcem, ki so nosili krsto, kot sledčim, ki so dali svoje automobile na razpolago pri pogrebu:

Mr. Joseph Lunder, Mr. Louis Lunder, Mr. William Lunder, Mr. M. Papalko, Mr. Ray Dolson, Miss Bertha Erste, Mr. Marn, Mr. Pheminger, Mrs. Louise Goode, Mr. Lester Goode, Mr. J. J. Kacic, Cecelia Obed, Mrs. Josephine Zakrajsek, Mr. Kolegar.

Ako smo slučajno katero ime pomota izpustili, prosimo oproščenja, ter se vsem enako najlepše zahvaljujemo za vso pomoč in tolažbo. Najlepša hvala tudi pogrebnuemu zavodu Jos. Zele in sinovi za lepo urejen pogreb in vsesransko poslogo.

Tebi, ljubljena mamica, ki si se tako nenadoma in brez slovesa poslovila od nas ter odšla tja, kjer ni ne trpljenja ne muk, pa kličemo počivaj v miru v hladni ameriški zemlji. Sedaj počivaš kraj Tvojega življenjskega druga, našega očeta, ki je legal k večnemu počitku dne 1. junija 1941 leta. Srca naša so žalostna, ker izgubili smo roditelja, ki sta nam bila vse, a spomin na blaga srca nam bo ostal v trajnemu spominu, dokler tudi mi ne pridemo za vama!

Žalujoči ostali:

FRANK in JACOB LUNDER, sinova

AGNES KRAŠOVEC in FRANCES LUNDER, hčeri

MRS. JOHN KLAUS, sestrica

DOMINIK KRAŠOVEC, zet

ROSE in VIDA, sinahe

v starem kraju pa dva brata, dve sesiri in

več sorodnikov

Cleveland, Ohio, dne 13. junija 1945.

F. S. FINZGARJEVI
ZBRANI SPISI

I, Sama

(Nadaljevanje)

Knjigo je pustil na tleh in se približal Aleni, ki ni zaprla vrat za seboj.

"S čim mi je čast, da bi vam postregel?" jo je vprašal nekam zmedeno.

"Z Minko sva prišli obiskat gospo mamo. Iskreno sočutje!"

"Hvala lepa! Prepriajzni ste! Upam, da ne bo hudega! Izvolute sesti, pa ne zamerite, samo en stol imam."

"Zahvalim! Pojdite dol, zato sem prišla!"

Okrenila se je ob vratih, za njo je stopal Brest.

"Pazite!" jo je opozoril vrh stopnic.

Alena se je ozrla.

"Silno rada bi čimprej z vami govorila, če dovolite."

"Prosím, prosím! Vsač trenek sem vam na službo."

Spet so zaškripale stopnice, po katerih sta previdno stopala v vežo.

"Potem vas spremim domov," ji je pošepetal Brest, preden sta stopila v sobo.

"Janez, poglej, Janez!"

Mati je izredno krepkim glasom poklicala sina. Aleni je doneko ime nekam tuje, kmetiško. Nehote se je ozrla na mater in pogledala na sina.

"No, mati, kaj naj pogleda Janez?"

Brest je imel poudaril, krog ustnic mu je zaigral smehljaj. Nato je podal roko Minki in se opravičil, obrnjen proti Aleni:

"Mati nočejo Ivana, ljubijo le Janeza!"

Starica je z živimi očmi ogledovala družbo in dobro razumevala sinovo opazko.

"Janez si, da, Janez ostaneš! Kaj bi se pačil! Vidiš, gospodina je prišla. Tako sem vesela, da mi je kar napol odleglo. Ko mi prinese še zdravil, bom takoj zdrava!"

"Hvala, gospodina Minka! Vi ste preljubezni!"

Brest se je priklonil, krog ustnic mu je igral še vedno rahel smeh, v katerem ni bilo vere v Minkino pomoč.

"Gospod Brest, to je moja socialna dolžnost in zaeno moje veselje. Zdravila resnično dam; res so nedolžna, ali včasih učinkujejo čudovito. In če ne bodo, poskrbim za zdravnika!"

Nekoliko očitka je bilo v teh besedah, ker Minka ni prezrla smeška krog Brestovih ustnic.

"Nič zdravnika," je hitela starica, vzela molek, ga obesila na žebelj poleg postelje in se skušala, uprta na komolce, upokončiti. "Ni ga treba, pravim. Jaz imam vero v Minko. In če ni vere, ne pomaga noben padar nič."

Brest je zopet skušal opraviti materine nazore. Ker je Minka ogrinjala mater in ji pravljala odejo, je govoril z Aleno.

"Z Bogom, mati! Jutri primdem!"

"Prosím, lepo prosim, gospodina!"

Brestovka je stiskala s koščenimi rokami Minkino desnico kakor bi se upa polna oprijema vrv, ki jo dvigne z bolniške postelje.

Nato so odšli.

Mink je legal silno hitro na zimsko pokrajino. Sneg ni več pršal v drobnih zrcnih, začelo je naletavati v debelih kosmih. Zaviti in kapuce so šli skoz vas. Pred šolo je Minka opozorila Bresta, da se ji zdi mati dokaj slaba in bo skoraj gotovo treba zdravnik. Nato sta se Brest in Alena poslovila in krenila proti Smrekiju. Žive duše ni bilo na poti. Stopala sta polagoma, molče. Brest se je ozrl po poti nazaj, in pogledal preko

jo roko kakor brezčutna v njegovi, iz njene pogleda je govorilo ta hip vprašanje: Ali si mož? Ali si tako močan in pogumen kot jaz? Dokaži!

Ko sta prišla vrh stopnic, je Brest potrkal na Smrekarjeva vrata.

Smrekar je sedel ob mizi gorlok, z zavihanimi rokavi, in je z neokretno pisavo številil in računal. Ko je vstopil Brest, se ni takoj ozrl, ampak je na glas mrmral: "Šest in sedem — šest in sedem je trinajst — in devet — in devet je — —" Ko je račun seštel, je zaklical Brestu, katerega je po glasu spoznal, še vedno zroč na številke:

"Kje vas vrag nosi? Kakor bi se zalezli v jazbino!" Nato je ropotajoče odsunil stol od mize in mu šel naproti.

"Pozdravljeni!"
"Dober večer! Ne zamerite, da vas motim!"

"Nič se ne bojte, se ne dam zlepila zmotiti! Doženem do konca, saj ste slišali. Sedite in po-

vejte, kje ste tičali. Ob teh dolih večerih bi že utegnili priti na kozarec pogovora."

"Zares bi bil rad prišel! Toda zaril sem se v knjige — moram, in mati je obolela."

"Tako, tako! Menda ne bo sile! Kakšno majhno prehljenje!"

"Ne vem. Staremču človeku je naglo zadost. Učiteljica Minka sodi, da utegne biti nevarno."

Smrekar je o Minkinem imenu privzignil obrvi, potem se zasmjal, da je nagnil glavo nazaj in gledal v strop.

"Tudi vi ste tako abotni?"

In se zasmjal še glasnejše.

"Ne, nisem! Ampak nekaj skušenj ima pa vendarle, ko se sili okrog po hišah."

"Sili, da, to je prava beseda. Sili se ženska — kakor obad. Sicer pa upam, da jo vse to mine."

Smrekar si je začel odvihati rokave in si je gledal na mišičaste roke, kakor bi občudoval lastno moč.

Brest ni povzel pogovora o

Minki, ampak je nadaljeval:
"Dovolite, gospod Smrekar, nekaj bi vas vprašal."

"No?"

"Kako je zaradi tistega pisma na Strniško, ki se je izgubilo, s katerim je baje gospodična Alena nekaj v zvezi?"

Na to vprašanje je Smrekar Bresta srdočno pogledal, se nagnil na stolu naprej, zapenjačoč gumb pri rokavu in bolj zaročen nego izgovoril:

"Pismo? Kakšno pismo? Jaz nič ne vem o tem pismu! Kdo vam je kaj kvasil? Povejte, tožim ga! Ali sem jaz poštar? Ali sem pismonoš? Kaj me briga, če se je izgubilo?"

Brest je bil v zadregi. S tako grozno odločnostjo je tajil Štefan, da Brest ni vedel, ali ga varala Alena ali Smrekar.

Za delavce

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE
ŽENSKE ZA
HIŠNE SLUŽABNICE

ZA POSLOPJA V DOWNTOWN

ZA VES DAN ALI DELNI ČAS

Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj. Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglasite se Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901 od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah The Ohio Bell Telephone Co.

DOBITE SI DELO SEDAJ!

z zagotovilom za povojni čas.

Mi potrebujemo moške in ženske za naslednje pozicije:

MOŠKE

Butler Pasteurizers, Cooler Men, Mechanike za truke, Bottlers, Auto Body, Woodworkers, Draftsmen, Driver Salesmen.

ŽENSKE

Bottlers, Ice Cream Wrappers, Comptometer Operatorice.

Vsa dela imajo lepo plačo od ure ali mesečno. Počitnice s plačo. Prijetni delovni pogoji. Naše podjetje je važno za vsak dan, in VOJNI in MIRU.

Zglasite se v

TELLING-BELLE VERNON CO.
3740 Carnegie Ave. ENdicott 1500

MOŠKI

izurjeni na
VERTICAL BORING MILL
MULTIPLE DRILL PRESS IN LATHE
WELDERS — MOTOR ASSEMBLERS
Drugi šift

ŽENSKE
COIL FORMERS — COIL WINDERS
COIL CAPERS
Drugi šift

RELIANCE ELECTRIC &
ENGINEERING CO.

Ivanhoe divizija: 1091 IVANHOE RD.
Marine divizija: 1190 EAST 152nd ST.

Mali oglasi

Dovoljeno nam je uposlit pri vhodu

POTREBUJEMO
PRESS ASSEMBLER
EXTERNAL GRINDER
ENGINE LATHE
OPERATORJE
TURRET LATHE
OPERATORJE
RADIAL DRILL PRESS
OPERATORJE
VOZNIKA ELEKTRICNEGA
VOZICKA
TEZAKE

Stalna dela sedaj in po vojni
Visoka plača od ure in overime

LEMPCO PRODUCTS
DUNHAM RD.
MAPLE HEIGHTS

Mali oglasi

National Heating Co.

Postrežba širok mesta

Fairmount 6516

East Appliance Service

and Sales

18724 St. Clair Ave. IV. 7263

Popravimo vsakovrstne električne

predmete—pralne stroje—čistične

radio aparate, itd.

\$4 do \$6

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vse vrste radio aparatev

Proda se

piano harmonike na 120 bav. ene za otroke na 48 bav. V najboljšem stanju. Kdo želi, naj se zglaši na 1158 E. 76 St.

RADIO POPRAVILA
na vašemu domu. Pooblaščena varniška poslužba na R. C. A. PHILCO — ZENITH — BERG-CARLSON izdelkih.

Whitlow Radio Repairs
18015 Neff Rd. IV 1568

KUPUJTE VOJNE BONDE

Chinese Army Speeds Up All-Out War Effort

Lower photo shows one of the newly equipped and trained fighting units, as pep talk is given by Gen. Chen Ming Yun. Circle shows Chinese infantrymen, veterans of the Burma campaign, prepare to board American air transports for flight over the "hump" to China. Using jungle bamboo to box off stalls inside a U. S. air transport, Chinese troops accompany their pack animals on a flight from Burma into China.

Oblak Mover

Sipričoča, da ga poklicete vsak čas, podnevi ali počni. Delo garantirano in hitra postrežka. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.

HE 2730

Zakrajsek Funeral

Home, Inc.,

6016 ST. CLAIR AVENUE

Tel: ENdicott 3113